

תן ביס | דף מז
"ביס" עיוני "ללעיסה" והעמקה

"כי ניים ושכיב רב אמר" מליצה או מציאות?

א. החפץ חיים בסוף ספרו הביא את תשובת החוות יאיר ששואל כיצד התבטא רב ששת בלשון פוגעת כלפי רב "כד ניים ושכיב אמר להא שמעתתא". ומיישב "האמת יעשה דרכו כי מאמר כד ניים ושכיב אינו לגנאי רק שבח גדול ומופלג שלפי מעלתו ומדרגתו של רב אי אפשר לומר עליו שטעה בטעות כזה אם לא שאמרו כד ניים ושכיב. ולא אמר כד שכיב וניים כמ"ש התוס' שיש תרי גוונא תנומה, אחד בתחילת השינה ואחת בסופו, והנה זו שבסופה אף על פי שיטעה במאמרו, מאחר שמתעורר והולך מרגיש אח"כ בטעותו וחוזר בו, משא"כ בדניים ואח"כ שכיב..."

ב. צריך להבין את כוונתו: מדוע זה עצמו איננו דבר גנאי, שהוא מדבר דיבורים כאלו שאפשר להוציאם רק בשעת התנומה.

ונראה שכוונתו לומר שלא היתה כאן מליצה בעלמא, אלא סברא אמיתית שבזוודאי רב אמר זה באמת כאשר היה מנמנם. וזה אינו גנאי כמובן אלא מעלה שתוך כדי נמנומו אומר דברי תורה, אף אם אינם מכוונים לגמרי.

ובאמת מצאנו בחז"ל בכמה מקומות שהתלמידים היו ממשיכים לישב לפני רבם כאשר היה מתנמנם, הם היו מתלחשים ביניהם בדברי תורה, ופעמים היה רבם מתעורר מתנומתו ומעיר להם על דבריהם. וא"כ לא דבר רחוק הוא לומר ששמועה זו שמועה התלמידים כאשר היה רב מתנמנם, ולכן יכול להיות שלא נאמרה בדעת שלימה.

ג. והנה, בהקדמת "אמרי בינה" ביאר עפ"י דברי הרמ"ע מפאנו שמה שמצאנו כמה מקומות "שתיק רב", היינו מפני שהיה לו ביאור לדבריו על דרך הסוד, ולא רצה לגלות. שהרי רב הוא רב אבא תלמיד רשב"ה המוזכר רבות בספר הזהר.

על פי זה כתב האמרי בינה: "אני בעניי הבנתי בזה אשר כמה פעמים מצינו שרב ששת אמר על רב כי ניים ושכב אמר רב להא שמעתא, והחוות יאיר חרה לו על מליצה הזאת באי כבוד. ויש לומר שרב ששת ידע כי כל דברי רב היו בפלס שקל הקדש, לומר ע"פ פנימיות התורה גם הנגלות, וידוע מה שאמר האר"י ז"ל שענין השינה ברא הקדוש ברוך הוא שיצא ממנו נשמתו ומונח רק קיסטא דחיותא אז ישיג האדם רזין עילאין אשר אי אפשר לו להשיג בעוד נשמתו כלואה כולה בגופו. ורב ששת השכיל לדבר ואמר אחרי שאין לו הבנה בזה בלי ספק "כי ניים ושכב רב" ואז השיג דברים אשר אין ביכולת להשיג כשהוא נעור ונשמתו בגופו, ואדרבא זה היה כבודו של רב כי שאיו ושכלו עלה ברוממות השגות אשר נעלה הוא להשיג ולהבין בעוד נשמתו היא בעב הענן מעוטף בגופה, לא ח"ו לזלזל בכבודו..."

הרי לנו שגם הוא הבין ש"כד ניים ושכיב" אינה מליצה, אלא שצידד רב ששת שבאמת אמר זאת בזמן השינה.

| זרוק עצם |

מאת חנה מרגלית

מותר לתבוע על "דפיקת" סובארו חבוטה?

בגמרא שלנו מבואר שאין שמין את הנזק לפי עלות התיקון, אלא לפי ירידת הערך הכולל.

אנשים רבים אינם יודעים את ההלכה הזאת ובטוחים שאם נהג אומלל חבט להם ב"סובארו – אברכים" שלהם, החבוטה בלאו הכי, הוא חייב לשלם להם את התיקון (אף שאין בדעתו לתקן את זה). ולא היא. אם לא יורד ערך הרכב בעקבות ה"דפיקה" / "סריטה" הוא איננו חייב לשלם כלום.

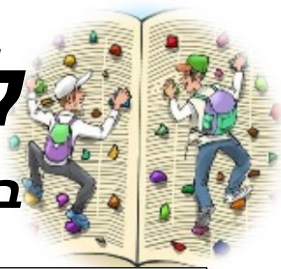
גם ברכב חדש, כאשר יורד ערך הרכב בעקבות ה"דפיקה", זה בדרך כלל הרבה פחות מאשר שווי התיקון עצמו.

אמנם אם הדרך היא לתקן את הקלקול, כמו בדפיקה משמעותית ברכב חדש, בזה דעת החזו"א שצריך לשלם על התיקון. למשל, השובר זגוגית חלון בבית חבירו – מצד שווי הבית לא יורד ערכו משום זה, האם בגלל זה לא ישלם לו מאומה? מחדש החזו"א שכיון שהבית לא עומד למכירה אלא לתיקון בדקיו, ממילא הנזק נמדד לפי עלות התיקון. אכן, אם מדובר בנזק שאי אפשר או שאין דרך לתקנו, כמו שריטה קלה ברכב חדש, אז המדידה היא לפי ירידת הערך כמו שמפורש בסוגיא שלנו.

הפרטים מסועפים ומורכבים, וזו עוד סיבה למה אנו צריכים לפנות לדיינים הפוסקים עפ"י התורה ולא לדיני ערכאות.

לוחמי הדף

בבא קמא דף מז

Hard disk | בבא קמא דף מז

ידעות לשינון ואחסון ב"דיסק הזכרון" שלנו

פרה מעוברת תמה שנגחה וילדה וולד – יכול לגבות מהוולד, דגופה הוא. | תרנגולת תמה שהזיקה (בשינוי) ואח"כ הטילה ביצה – אינו גובה מהביצה, שהיא "פירשא" בעלמא.

המזיק פרה מעוברת – שמין את שווי העובר והפרה כשהם יחד, ולא בנפרד. | קוטע יד של חבירו – שמין לפי ירידת הערך של כל הגוף | מזיק שדה של חבירו – שמין לפי ירידת הערך של בית סאה.

נגח פרה מעוברת, שוולדה שייך לבעלים אחר:

שווי הפרה: לבעליה | שווי הוולד: לבעליו | שווי יוקר הפיטום והשומן: לבעל הפרה | שווי יוקר הנפח והגודל: לרב פפא – לבעל הפרה, לרב אחא ב"ר איקא – חולקין. וכן הלכתא.

הכניס לחצר שור/קדרותיו/קדרותיו שלא ברשות:

הזיקו – חייב לשלם. הוזקו – אינו מקבל תשלום.

הכניס שורו ברשות, ולא קיבלו בפירוש על מי השמירה:

הזק – לרבי: סתמא לא קיבל שמירה, בעה"ב פטור. לחכמים: סתמא קיבל שמירה, בעה"ב חייב.

הזיק – לרבי: בעל השור פטור, סתמא לא קיבל שמירה. לחכמים: לרב זירא – בעל השור חייב, סתמא קיבל שמירה. לרבא – בעל השור פטור, בעל החצר האחראי על כל נזקי השור.

אם בעל החצר קיבל השמירה (לרבן – אף בסתמא, לרבי – בפירוש) ואח"כ הוזק השור/קדרות מגורם חיצוני:

נשברו ברוח – חייב בעל החצר. ניזוק ע"י בהמת שלישי – ספק.

| אויבים בשער |

משא ומתן בין לוחמי הדף

בין "לוחמי הדף" התעוררה מלחמה: למדנו בגמרא שלפי חכמים בעל הבית שהרשה להכניס קדרות/שור לחצירו קיבל עליו בסתמא שמירה כשומר חנים, ואפילו "נשברו ברוח" או "חנק השור את עצמו". לפי זה עורר חברנו רבי ישראל לוי: ראובן נתן רשות לחברו שמעון שנסע לחו"ל להחנות את רכבו בחצירו למשך חודש ימים. האם עליו לדאוג להתניע מדי פעם את הרכב על מנת שהמצבר לא יתרוקן. הרי הסכמתו בסתמא מחייבת אותו בשמירה!

היו שטענו שחובת שמירה איננה כוללת תחזוקת הרכב. השומר איננו פועל-תחזוקה. אף אם הוא חייב לשמור מכל מאורע מזיק: רוח משברת או אפילו חונק את עצמו, אבל איננו חייב לתחזק את הרכב שלא יתקלקל. אמנם מצאנו ששומר אבידה חייב בזה, לגלול את הספר או לפשוט את הטלית, אבל אפשר שזהו דוקא בשומר אבידה שהתורה חייבתו, משא"כ בשמירה שקיבל עליו האדם אם לא התחייב בפירוש לזה – לא התכוון לכלול גם פעולות תחזוקה. וצריך לעיין בדברי הפוסקים.

אחודה חידף

חידות מאתגרות ללוחמי הדף

"ואיך המראה החיצוני שלו? שמעתי שהוא שמן..."

- מה פתאום, הוא לא שמן! הוא פשוט גדול מאד!

"אתה צוחק עלי? זה אותו הדבר!!"

- שוב פעם "פוספוט" את הדף היומי?

לוחמי הדף, יזכר לזכרם, לזכרם, לזכרם, לזכרם, לזכרם

לוחמי הדף – אשכנזי, אשכנזי, אשכנזי, אשכנזי, אשכנזי